

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
проф. А. В. Цьось

« 7 » лютого 2020 р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»,

«МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»

ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)»

(освітня програма – Середня освіта «Географія. Економіка»)

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування містить найважливіші питання з навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки й дисциплін спеціалізації.

На вступному випробуванні вступник повинен продемонструвати передусім розуміння основних законів і закономірностей географічної науки та її практичного значення, перспективи розвитку. Одночасно він повинен показати своє вміння орієнтуватися у фактичному матеріалі, знання найважливіших джерел його поповнення й оновлення, ознайомленість з працями та діяльністю видатних вчених, а також з фундаментальними науковими дослідженнями та періодичними виданнями.

Тематичний виклад змісту

Геохімія і геофізика

Предмет і задачі геохімії геофізики ландшафту. Форми знаходження хімічних елементів в природі. Геофізичні характеристики природньо-територіальних комплексів. Міграція хімічних елементів в земній корі і біосфері. Геохімічні бар'єри. Геохімічні особливості земної кори. Геохімія і геофізика атмосфери. Геохімія і геофізика гідросфери. Геохімія і геофізика біосфери. Геохімія і геофізика педосфери.

Геохімічна характеристика ландшафтів. Принципи і методи ландшафтно-геохімічного картування.

Вплив господарської діяльності на навколишнє середовище. Ландшафтно-геохімічна оцінка стану навколишнього середовища. Геохімічні ландшафти України.

Загальне землезнавство

Предмет та завдання загального землезнавства. Склад та будова Всесвіту. Земля в Сонячній системі. Географічне значення розмірів і маси Землі. Гравітаційне поле Землі. Магнітне поле Землі. Географічний простір Землі. Рухи Землі та їх географічні наслідки. Час та годинні пояси. Внутрішня будова Землі. Розподіл суші та води на Землі. Поняття про географічну оболонку. Загальні відомості про атмосферу. Загальні відомості про гідросферу. Загальні відомості про біосферу. Антропосфера: сучасний етап розвитку географічної оболонки. Склад, будова та закономірності географічної оболонки. Еволюція і динаміка компонентів географічної оболонки. Ритмічні явища в географічній оболонці, їх походження і значення. Географічні пояси і зони суші. Поняття про географічні ландшафти. Вплив людини на навколишнє середовище.

Геологія загальна та історична

Основні етапи розвитку геології як науки. Основні напрямки геологічних наук. Хімічний склад земної кори. Сучасна модель Землі. Речовинний склад осадових порід. Структури і текстури. Епіплатформений орогенез, неотектоніка і рельєф. Будова і найважливіші властивості кристалів. Поняття про метаморфізм, фактори і типи метаморфізму. Генетичні типи антропогенових відкладів та їх особливості. Симетрія кристалів. Види симетрії. Сингонії і категорії. Породи регіонального метаморфізму, фації метаморфізму. Антропогеновий період. Хімічний склад і кристалічна структура мінералів. Ізоморфізм. Поліморфізм.

Хімічний склад земної кори. Розвиток рухомих поясів у кайнозої. Альпійська складчастість. Типи коливних рухів земної кори. Типи структурних елементів земної кори й літосфери. Структури океанічного ложа, перехідних зон і континентів. Еволюція земної кори та літосфери. Геологічне літочислення. Методи відносної й абсолютної геохронології.

Метеорологія та кліматологія

Будова і склад атмосфери. Сонячна радіація та її типи. Радіаційний баланс та його складові. Тепловий режим атмосфери й земної поверхні. Тепловий баланс земної поверхні та його складові. Вода в атмосфері. Хмари й тумани. Опади. Атмосферний тиск і вітер. Повітряні маси та атмосферні фронти. Циклони та антициклони. Загальна циркуляція атмосфери.

Клімат та чинники його утворення. Принципи класифікації кліматів. Класифікація клімату Б.П. Алісова, Л.С. Берга. Зміни клімату за історичний час. Антропогенні зміни клімату.

Загальна гідрологія

Гідрологія як наука, предмет її вивчення, поділ на розділи. Походження природних вод і формування гідросфери. Види водних об'єктів та їхній гідрологічний режим. Роль і значення води у природних явищах і процесах, житті та господарській діяльності людини. Становлення і розвиток гідрології як науки. Основні фізичні і хімічні властивості та склад природних вод. Розподіл води на земній кулі, її кругообіг. Гідрологія річок. Гідрологія озер. Гідрологія водосховищ. Гідрологія боліт. Гідрологія льодовиків. Гідрологія підземних вод. Гідрологія океанів і морів. Водні ресурси України, їхнє використання й охорона.

Біогеографія

Об'єкт, предмет і методи дослідження біогеографії. Головні поняття або тезаурус біогеографії. Напрямки біогеографічних досліджень. Періодизація історії біогеографії. Виникнення та розвиток життя на Землі. Зміна поглядів на проблему походження життя. Особливості життя в криптозої. Розвиток життя в фанерозої.

Вчення про біосферу або біосферологія. Структура біосфери. Роль живих організмів у формуванні біосфери. Біогеохімічні цикли і провінції. Класифікація та характеристика екологічних чинників. Життєві форми рослин і тварин.

Вчення про біоценоз. Ознаки біоценозу, взаємовідносини організмів у біоценозі. Стадії формування та класифікація біоценозів. Поняття про ареали та їх види. Закономірності розселення організмів. Типові біоми суходолу. Центри походження культурних рослин і свійських тварин.

Флористичне районування. Фауністичне районування. Біотичні (біогеографічні) регіони суходолу та їх характеристика. Біогеографічне районування території України. Висотна поясність та острівна ендемічність біоти. Головні чинники формування висотних поясів біоти. Приклади висотної поясності. Висотна поясність рослинності Українських Карпат та Кримських гір.

Закономірності формування острівних біот. Біота поверхневих вод суходолу. Біота озер і водосховищ. Біота річок і джерел. Біота боліт.

Органічний світ Світового океану. Екологічні чинники водного

середовища. Мешканці океану та закономірності їх поширення. Морські екосистеми. Біогеографічне районування Світового океану.

Актуальні проблеми охорони біорізноманіття.

Геоморфологія і палеогеографія

Об'єкт, предмет, завдання геоморфології. Структура геоморфології. Місце геоморфології у системі природничих наук. Методи геоморфології. Об'єкт, предмет і завдання палеогеографії. Суть концепції геоморфологічних циклів В. Дейвіса. Морфологічний аналіз В. Пенка. Геоморфологічні дослідження українських вчених. Суть концепції геоморфологічних рівнів К. Маркова. Генетичні категорії форм рельєфу (концепція І. Герасимова). Поняття про морфологію рельєфу. Морфологічна класифікація рельєфу. Морфометрична класифікація рельєфу та її суть. Поняття про генезис рельєфу, генетичний тип рельєфу. Поняття про вік рельєфу. Методи дослідження віку рельєфу. Чинники рельєфоутворення. Процеси рельєфоутворення. Геосинклінальний процес та рельєфоутворення. Рифтогенний процес та рельєфоутворення. Давні та молоді платформи материкових виступів. Рельєф молодих платформ. Рельєф геосинклінальних областей. Епіплатформенні гори: утворення та морфологія. Рельєф підводних окраїн материків. Сучасні перехідні зони, їх ознаки та характеристика. Основні складники рельєфу ложа океанів та їх характеристика. Серединно-океанічні хребти: утворення, морфологія, поширення. Причини та закономірності розподілу на земній поверхні материків та океанів. Основні положення тектоніки літосферних плит. Ендогенні процеси та рельєфоутворення. Тектонічні рухи, їх суть та класифікація. Рельєфоутворююче значення давніх, новітніх та сучасних тектонічних рухів. Вертикальні та горизонтальні тектонічні рухи, їх рельєфоутворююча роль. Складчасті тектонічні порушення, їх вираження в рельєфі. Розривні тектонічні порушення та їх вираження в рельєфі. Землетруси та їхній вплив на рельєф. Геологічна структура гірських порід та її рельєфоутворююче значення. Склад і властивості гірських порід, їх рельєфоутворююче значення. Магматизм, його різновиди. Вулкани: морфологія та географічне поширення. Роль вулканічних процесів у формуванні рельєфу Землі. Рельєфоутворююче значення клімату. Екзогенні процеси та рельєфоутворення. Вивітрювання: суть процесу, типи. Кора вивітрювання: типи і закономірності поширення. Морфоскульптура, створена процесами вивітрювання. Геоморфологічна роль тимчасових водних потоків. Геоморфологічна роль річок. Будова річкових долин та їхніх складових. Русло річки, його динаміка й морфологічні особливості. Основні види річкових меандр за походження. Заплава, її утворення і рельєф. Причини утворення річкових терас. Генетичні типи річкових терас. Генетичні типи річково-долинної мережі. Структура річкової системи. Гляціальні процеси: умови розвитку та закономірності поширення. Морфологічні особливості районів гірського зледеніння. Руйнівна діяльність льодовика: види та наслідки. Акумулятивна робота льодовика та рельєфоутворення. Морена та її види. Антропогенове материкове зледеніння:

причини та геоморфологічні наслідки. Рельєф геокріолітозони. Типи мерзлотних деформацій, їх географічне поширення. Рельєфоутворююча роль термокарстових процесів. Еолові процеси: умови виникнення та географічне поширення. Руйнівна діяльність вітру та її геоморфологічна роль. Акумулятивні еолові форми рельєфу. Коразія та рельєфоутворення. Пустелі: типи та їх морфологічні особливості. Дефляція та її морфоскульптура. Умови виникнення карсту. Карст та його типи. Морфоскульптура карстових процесів. Карстові печери: умови утворення, типи. Зонально-кліматичні типи карсту. Псевдокарстові процеси і форми рельєфу, створені ними. Похідні природні явища карстових процесів. Класифікація схилів. Класифікація схилових процесів. Гравітаційні схили та їх морфоскульптура. Соліфлюкція та дефлюкція, їх геоморфологічна роль. Берегова зона як область взаємодії суходолу та моря. Абразійні процеси на узбережжі морів і великих озер. Їх геоморфологічні наслідки. Акумулятивні процеси на узбережжі морів і великих озер. Їх геоморфологічні наслідки. Типи морських берегів, їх географічне поширення. Основні екзогенні процеси на дні океанів і утворювані ними морфоскульптури. Денудація й акумуляція. Їх суть і значення у розвитку рельєфу. Рельєфоутворююча діяльність людини. Висхідний та низхідний розвиток рельєфу. Прикладні напрямки геоморфології. Прикладне значення геоморфологічних досліджень.

Ландшафтознавство

Об'єкт, предмет і завдання ландшафтознавства, його місце в системі географічних наук. Історія розвитку ландшафтних ідей і ландшафтознавства. Основні закономірності регіональної диференціації географічної оболонки. Фізико-географічне районування. Поняття про географічний ландшафт та його структура. Методологічні підходи і методи у ландшафтознавстві. Природні компоненти і фактори та їх роль у ландшафтотворенні.

Морфологія ландшафту. Ландшафтні границі. Особливості ландшафтної структури гірських країн. Функціонування ландшафту. Динаміка ландшафту. Розвиток ландшафту. Систематика ландшафтів. Ландшафти і господарська діяльність людини. Основи ландшафтного прогнозування і оптимізації природного середовища.

Картографія з основами геодезії

Топографо-геодезичне вивчення Землі: вимірювання на місцевості, зйомки, зображення місцевості на картах і планах. Поняття про форму і розміри Землі та способи їх визначення. Методи проектування земної поверхні на рівневу поверхню і площину. Поняття про масштаб зображення земної поверхні. Види масштабів.

Системи координат, що застосовуються в топографії і геодезії. Топографічні карти і плани: визначення і вимоги, яким вони повинні відповідати. Елементи топографічних карт і планів: математична основа, географічний зміст, геодезична основа. Проблеми генералізації на

топографічній карті. Види зйомок місцевості та комплекти приладів.

Географічна карта і картографія: зміст, визначення, методи досліджень. Основні властивості географічних карт. Структура географічної карти. Математична основа дрібномасштабних карт. Характеристика основних картографічних проєкцій. Класифікація карт. Графічні засоби зображення в картографії. Картографічна генералізація: зміст, види, шляхи. Оглядові загальногеографічні карти. Тематичні карти. Серії карт. Географічні атласи. Використання дрібномасштабних карт. Принципи і методи побудови дрібномасштабних карт.

Основи раціонального природокористування і охорони природи

Об'єкт і предмет курсу основи раціонального природокористування і охорони природи. Етапи становлення природокористування. Види, типи і напрямки природокористування. Природокористування як передумова виникнення екологічних проблем. Класифікація природних ресурсів та умов. Використання компонентів атмосферного повітря у житті та господарстві людини. Проблеми використання водних ресурсів. Види і категорії водокористування. Наслідки використання земельних ресурсів. Поняття про деградацію земель. Раціональне використання мінеральних ресурсів. Порухені землі. Підходи щодо рекультивації порушених земель. Використання енергетичних ресурсів. Вплив енергопідприємств на довкілля. Значення нетрадиційної енергетики. Проблеми використання лісових ресурсів. Раціональне використання фауністичних ресурсів. Проблеми використання ресурсів Світового океану. Особливості використання рекреаційних ресурсів. Теорії і концепції природокористування. Організація охорони природи. Міжнародне співробітництво з галузі охорони природи.

Ґрунтознавство з основами географії ґрунтів

Предмет і об'єкт ґрунтознавства. Процеси ґрунтоутворення та його чинники. Морфологія ґрунтів. Генеза, склад і властивості мінеральної складової ґрунту. Органічна та органо-мінеральної складової ґрунту. Поглинальна здатність ґрунтів. Ґрунтові колоїди. Кислотність, лужність і буферність ґрунтів. Рідка фаза ґрунту. Ґрунтове повітря і повітряний режим ґрунтів. Фізичні та фізико-механічні властивості ґрунтів. Елементи живлення ґрунту та їхня доступність для рослин. Родючість ґрунту. Класифікація, систематика, таксономія ґрунтів.

Закономірності географії ґрунтів і ґрунтового покриву. Ґрунти арктичної зони. Ґрунти і ґрунтовий покрив тундрової, тайгово-лісової, буроземно-лісової зон. Ґрунти лісостепової, степової, сухостепової зон. Засолені ґрунти і солоді. Ґрунти напівпустель і пустель. Ґрунти перемінно-вологих ксерофітно-лісових і саванних субтропічних і тропічних областей. Ґрунти вологих лісових субтропічних, тропічних і екваторіальних областей. Ґрунти річкових заплав. Піски та піщані ґрунти. Ґрунти гірських систем. Антропогенні ґрунти. Структура ґрунтового покриву. Агровиробниче групування, бонітування ґрунтів та оцінка земель. Охорона ґрунтів.

Теорія і методологія географічної науки

Основні положення теорії та методології науки. Роль науки та наукового пізнання у розвитку суспільства. Поняття про метод, методику та методологію. Фундаментальна методологія як вищий рівень пізнання. Застосування загальнонаукових підходів в географії. Традиційні географічні підходи. Сучасні класифікації методів дослідження. Поняття про наукові парадигми. Етапи становлення системної парадигми. Властивості систем. Суть та напрямки екологічної парадигми. Роль ландшафтного аналізу у вирішенні сучасних проблем географії. Застосування історичної парадигми в ході географічних досліджень. Роль порівняння в географії. Структура географічної науки. Класична і новітня географія. Вчення у географії. Аналіз основних географічних теорій. Концепції та гіпотези в географії. Мова географічної науки та форми фіксації наукових фактів. Теорія та методологія організації географічних досліджень. Методологічні особливості моніторингу компонентів географічної оболонки. Роль моделювання і прогнозування в географії. Наукові школи М. М. Баранського, І. П. Герасимова, А. Г. Ісаченка, Ю. Г. Саушкіна, В. Г. Сочави, Л. С. Берга, Ф. Н. Мількова, М. І. Будико, О. А. Григор'єва.

Фізична географія материків і океанів

Основні риси розвитку геосфери та планетарна диференціація ландшафтів. Поняття про геосферу. Розвиток земної поверхні. Розподіл сонячної енергії і кліматичні пояси. Гідротермічні умови і продуктивність біомаси. Географічна зональність. Планетарна модель горизонтальної географічної зональності. Секторність географічних поясів. Вертикальна зональність. Антропогенні модифікації природних ландшафтів. Глобальні проблеми ландшафтної диференціації.

Світовий океан в географічній оболонці. Геологічна будова і рельєф дна Світового океану. Глибоководні жолоби. Серединно-океанічні хребти. Ложе океану.

Атлантичний океан. Розміри і межі Атлантичного океану. Геологічна будова і рельєф дна. Особливості поширення донних відкладів. Клімат і води. Циркуляція вод та квазістаціонарні круговороти води в океані. Життя в Атлантичному океані. Фізико-географічне районування

Північно-Льодовитий океан. Рельєф дна і геологічна будова Арктичного, Канадського та Північно-Європейського басейну. Клімат. Циркуляція поверхневих вод. Водні маси. Особливості органічного світу. Фізико-географічне районування.

Індійський океан. Геологічні будова та неотектонічні процеси. Особливості рельєфу та донні відклади Африканського, Індо-Австралійського та Антарктичного сегменту. Клімат. Течії. Температура і солоність вод. Життя в Індійському океані. Фізико-географічне районування.

Тихий океан. Походження і розвиток дна Тихого океану. Підводні окраїни материків. Перехідна зона. Серединно-океанічні хребти. Клімат і циркуляція вод у Тихому океані. Особливості органічного світу. Фізико-географічне районування.

Північні материки. Євразія. Поділ материка на частини світу. Межа між Європою та Азією. Особливості географічного положення, розміри та крайні точки.

Європа. Історія формування та корисні копалини. Рельєф Європи та сучасні геоморфологічні процеси. Клімат Європи та прояви глобального потепління. Внутрішні води. Ґрунтово-рослинний покрив. Географічні пояси та природні зони. Прояв секторності. Використання земельних ресурсів та структура сучасної ландшафтної оболонки. Регіональні відмінності природи та фізико-географічне районування. Ісландія. Феноскандія. Середньоевропейська рівнина. Герцинська Європа та Британські острови. Альпійська Європа. Східноєвропейська рівнина. Уральська гірська країна. Європейське середземномор'я.

Азія. Чинники формування природи та основні етапи орогенезу (Давні платформи. Кристалічні щити. Структури байкальського орогенезу. Структури палеозойського орогенезу (каледоніди, герценіди). Структури мезозойського орогенезу. Структури Альпійського орогенезу). Вулканізм. Корисні копалини. Рельєф Азії та сучасні геоморфологічні процеси. Основні чинники формування кліматів Азії. Мусонна циркуляція. Температурний режим. Розподіл атмосферних опадів і чинники його формування. Кліматичні пояси і типи клімату.

Формування поверхневого стоку та внутрішні води Азії. Живлення рік. Типи гідрологічного режиму. Озера. Походження озерних котловин. Підземні води. Вічна мерзлота. Льодовики.

Фітогеографічні області: Голарктична і Палеотропічна. Типи рослинності: тундрова, лісотундрова, лісова (тайгові ліси, змішані ліси, широколистяні ліси), лісостепова, степова, пів пустинна і пустинна, субтропічна, тропічна суха, тропічна волога, субекваторіальна, екваторіальна, гірська.

Ґрунти Азії та ґрунтові процеси. Використання земельних ресурсів. Географічні пояси і природні зони. Схема фізико-географічного районування. Відмінності природи регіонів Азії: Західний Сибір. Середній Сибір. Північно-Східний Сибір. Кавказ. Середня Азія і Казахстан. Алтай і Саяни. Байкальська гірська країна. Далекий Північний Схід. Амуро-Приморська країна. Камчатсько-Курильська країна. Передня Азія. Центральна Азія. Південно-Західна Азія. Південна Азія. Південно-Східна Азія. Східна Азія.

Північна Америка. Розміри, крайні точки материка та острівної частини. Особливості геологічної історії материка, вулканізм та неотектонічні процеси. Морфоструктури та морфоскульптури на материк Північна Америка. Кліматичні відмінності, температура повітря, опади, атмосферні явища та процеси. Кліматичне районування. Ґрунтово-рослинний покрив. Географічна поясність, природна зональність та зледеніння. Фізико-

географічні відмінності на материку. Позакордільєрський схід: Гренландія, Канадський Арктичний архіпелаг, Лаврентійська висовина та прилеглі низовини, Центральні рівнини, Великі рівнини, гори Аппалачі, Берегові низовини. Гірський захід: Кордільєри Аляски, Канадські Кордільєри, Кордільєри США, Мексиканське нагір'я. Центральна Америка и Вест-Індія.

Південні материки.

Південна Америка. Географічне положення. Геологічна історія материка. Південно-Американська платформа. Андійська геосинклінальна зона. Основні риси рельєфу. Клімат Південної Америки та основні чинники його формування. Термічні умови. Розподіл опадів. Кліматичні пояси і області. Особливості формування гідрологічної мережі Південної Америки. Режим живлення і стоку. Амазонка. Парана. Оріноко. Озера. Основні типи озерних улоговин. Льодовики. Історія формування рослинного покриву. Флористичне районування материка. Зональні типи ґрунтів. Тваринний світ.

Географічні пояси і зони Південної Америки. Закономірності поширення географічних зон. Відмінності природи та фізико-географічне районування Південної Америки. Позаандійський Схід: Льянос Оріноко. Гвіанське нагір'я. Амазонія. Бразильське нагір'я. Внутрішні рівнини. Передкордільєри і Пампійські Сьєри. Патагонія. Андійський захід: Північні Анди. Центральні Анди. Субтропічні Анди. Патагонські Анди

Африка. Географічне положення. Історія формування території і корисні копалини. Рельєф. Структурно-морфологічні області. Основні чинники що визначають клімат Африки. Кліматичні пояси і області Африки. Внутрішні води Африки. Характеристика річного стоку. Основні типи озерних улоговин Африки. Ґрунтові і підземні води.

Флористичне районування Африки. Змішані мусонні субтропічні ліси. Рослинність африканських пустель і напівпустель. Савани. Африканські гілеї. Зональні типи ґрунтів. Тваринний світ. Географічні пояси і зони Африки. Фізико-географічне районування Африки. Загальний регіональний огляд. Низька Африка: Атлаські гори. Сахара. Судано-Гвінейська країна. Западина Конго і крайові підняття. Висока Африка: Єфіопсько-Сомалійська країна. Східна Африка. Південна Африка.

Австралія. Фізико-географічне положення і загальна характеристика материка. Історія формування Австралії. Австралійська платформа Східно-Австралійська складчаста область основні риси рельєфу. Західне плато. Центральна низовина. Східно-Австралійські гори. Клімат Австралії. Чинники формування клімату Австралії. Кліматичні умови літнього і зимового сезонів. Розподіл опадів. Кліматичні пояси і області Австралії. Внутрішні води Австралії. Особливості формування гідрологічної мережі материка. Рослинність і ґрунти Австралії. Тваринний світ. Формування рослинного покриву Австралії. Зональні типи ґрунтів. Тваринний світ. Закономірності розподілу географічних поясів і зон Австралії. Фізико-географічне районування Австралії. Західне плато. Центральна низовина. Східно-Австралійські гори.

Океанія. Історія розвитку і рельєф. Природні умови. Регіональний

огляд. Меланезія. Нова Зеландія. Мікронезія. Полінезія.

Антарктида. Фізико-географічна характеристика території. Історія розвитку. Рельєф. Клімат. Рослинний і тваринний світ. Дослідження Антарктиди.

Регіональна економічна і соціальна географія

Становлення та розвиток РЕ та СГ в системі географічних наук. Наукові підходи до типології країн. Класифікація країн світу за географічним положенням, площею, чисельністю населення, формою державного устрою, формою правління. Наукові підходи до класифікації країн за станом соціально-економічного розвитку.

Загальна характеристика країн «великої сімки». Характеристика та сучасні особливості економіки нових індустріальних країн. Регіональні особливості країн, що розвиваються. Соціально-економічна характеристика США. Соціально-економічна характеристика країн Західної Європи. Соціально-економічна характеристика Японії. Західноєвропейська інтеграція як класичний варіант регіональної класичної інтеграції.

Американо-Канадська інтеграція. Країни нового зарубіжжя (європейська та азійська частини). Нові тенденції економіко-політичного розвитку країн Східної Європи. Соціально-економічна характеристика Китайської Народної республіки.

Країни, що розвиваються у світовій економіці. Економіка НІК у системі світового господарства. Економіка НРГК.

Соціально-економічна характеристика країн Південно-Західної Азії. Соціально-економічна характеристика країн Південної Азії. Соціально-економічна характеристика країн Південно-Східної Азії.

Соціально-економічна характеристика країн Латинської Америки. Соціально-економічна характеристика Андських країн. Соціально-економічна характеристика країн Центральної Америки.

Соціально-економічна характеристика країн Північної, Західної, Центральної, Східної, Південної Африки.

Соціально-економічна характеристика країн Австралії та Океанії.

Регіональні відмінності країн світу. Економічні інтеграційні процеси та союзи Європи, Азії, Америки. Політичні союзи країн світу.

Фізична географія України

Географічне положення України, кордони. Геологічна та геоморфологічна будова та ресурси надр. Орографія та гіпсометрія. Кліматичні умови та ресурси. Поверхневі та підземні води. Чорне та Азовське море. Ґрунтовий, рослинний покрив і тваринний світ. Неприятливі фізико-географічні процеси та шляхи боротьби з ними. Рівнинні ландшафтні структури: зона мішаних хвойно-широколистяних лісів, зона широколистяних лісів, лісостепова та степова зона (північностепова, середньостепова та сухостепова). Гірські ландшафтні структури: Українські Карпати, Кримські гори та їх фізико-географічні області.

Економічна і соціальна географія України

Політико- та економіко-географічне положення України. Адміністративно-територіальний устрій України. Чисельність та розміщення населення. Національний склад. Трудові ресурси та зайнятість населення.

Загальна характеристика господарства. Економічний потенціал. Промисловість. Паливно-енергетичний комплекс. Металургійний комплекс. Машинобудівний комплекс. Хімічно-лісовий комплекс галузей України. Промисловість будівельних матеріалів. Легка, харчова промисловість. Агропромисловий комплекс. Транспорт. Соціальна сфера. Україна і світове господарство. Зовнішні економічні зв'язки.

Економічне районування України. Характеристика економічних районів: Донецького, Придніпровського, Північно-Східного, Столичного, Центрального, Подільського, Карпатського, Північно-Західного, Причорноморського.

Основи суспільної та соціальної географії

Наукові категорії в соціальній географії. Новітні напрямки розвитку соціальної географії. Аспекти геопросторової організації суспільства. Категорії «соціальний простір» та «соціальний час». Категорії «суспільство» та «територіальна соціальна система». Географічні особливості сільських та міських територіальних спільнот. Людина як біологічна істота: соціально-географічні аспекти. Людина як духовна істота: соціально-географічні аспекти. Людина як матеріальна істота: соціально-географічні аспекти. Об'єкт, предмет та завдання географії культури. Об'єкт, предмет та завдання медичної географії. Об'єкт, предмет та завдання сакральної географії. Склад соціальної інфраструктури. Функції поселення як середовища проживання людини та соціального розвитку населення.

Об'єкт дослідження суспільної географії. Предмет дослідження суспільної географії. Суть поняття «територіальна організація». Структура суспільної географії. Періодизація розвитку світової суспільної географії. Історія розвитку української суспільної географії. Поняття про науковий метод. Групи методів дослідження у суспільній географії. Концепція територіальних структур. Типи територіальної структури за Г. Лаппо. Суть поняття «суспільно-географічне положення». Типізація суспільно-географічного положення. Суть поняття «територіальний (географічний) поділ праці». Суть понять «суспільно-географічне районування» та «суспільно-географічний район». Географічне середовище, як сфера існування людини. Географічний детермінізм та посибілізм. Суть понять «культура» та «цивілізація». Світові та регіональні цивілізації. Охарактеризувати основні геополітичні моделі.

Географія АПК

Агропромислова інтеграція – важливий напрямок аграрної політики, засіб вирішення продовольчої проблеми. Теоретико-методичні основи функціонування агропромислового комплексу (АПК). Функціональні зв'язки

АПК: зовнішні і внутрішні. Ознаки типізації АПК. Основні методи розміщення АПК. Особливості територіальної організації і комплексно-пропорційного розвитку основних сфер АПК. Оцінка галузевої структури АПК (на прикладі України) та основні проблеми цього розвитку. Територіальна і управлінська структура АПК. Роль зовнішніх економічних зв'язків у розвитку АПК.

Географія промисловості

Значення промисловості в господарському комплексі. Об'єкт, предмет та завдання географії промисловості. Історія розвитку географії промисловості. Суть поняття «територіальна організація промисловості». Закономірності і принципи територіальної організації промисловості. Суть поняття «чинник територіальної організації промисловості». Характеристика головних чинників. Форми суспільної організації суспільного виробництва. Поняття про галузь промисловості. Функціонально-галузева структуру промисловості. Класифікація галузей промисловості. Поняття «енерговиробничий цикл». Методика визначення галузей спеціалізації промислового комплексу. Виробничі зв'язки промисловості. Функціонально-територіальна структура промисловості. Елементи територіальної структури промисловості. Галузеве та територіальне управління господарством.

Методика навчання географії та основ економіки

Зміст і структура методики навчання географії та економіки. Компетентнісний підхід при формуванні

Методика організації науково-педагогічного дослідження. Історія розвитку методики навчання географії. Принципи навчання та їх використання при вивченні географії та основ економіки. Методи навчання та їх використання при вивченні географії та основ економіки. Характеристика засобів навчання та їх використання при вивченні географії та основ економіки. Форми організації навчально-виховного процесу. Урок як основна форма навчання. Характеристика типів уроків.

Зміст і завдання курсу «Загальна географія» (6-й клас) та методичні особливості його вивчення. Зміст і завдання курсу географії «Материка та океани» (7-й клас) та методичні особливості його вивчення. Зміст, завдання і методичні особливості вивчення курсів географії: «Україна у світі: природа, населення» (8-й клас) та «Україна і світове господарство» (9-й клас). Зміст, завдання і методичні особливості вивчення курсів географії: «Регіони та країни» (10-й клас) і «Географічний простір Землі» (11-й клас). Методичні особливості формування економічних знань у загальноосвітній школі. Методика організації позакласної роботи при вивченні географії та основ економіки.

Красзнавство

Суть географічного краєзнавства. Його предмет, значення та головні функції. Вимоги і правила відбору навчального краєзнавчого матеріалу.

Зміст краєзнавчого принципу навчання та його відображення у літературних джерелах. Методична та методологічна значимість краєзнавчих пошуків при формуванні географічних знань.

Історія розвитку географічного краєзнавства. Вклад Коменського Я. А. у розвиток краєзнавства. Краєзнавча діяльність Татищева В. М. та Ломоносова М. В. Педагогічний внесок Ушинського К. Д. у розвиток шкільного географічного краєзнавства. Географічне краєзнавство у радянський період. Географічне краєзнавство на нинішньому етапі розвитку нашої держави.

Історія діяльності наукового Товариства дослідників Волині. Вклад Тутковського П. А. у його розвиток. Наукова діяльність ТДВ у нинішній час.

Об'єкти краєзнавчих досліджень. Зміст і значення природного краєзнавства. Характеристика об'єктів природного краєзнавства. Зміст і значення економічного краєзнавства. Характеристика об'єктів економічного краєзнавства. Методичні особливості вивчення об'єктів краєзнавства.

Методи досліджень у краєзнавстві. Основні форми туристсько-краєзнавчої роботи та їх відображення у літературних джерелах. Організація навчальних екскурсій з географії. Краєзнавчі гуртки та особливості їх роботи. Туристські походи та їх організація. Особливості роботи краєзнавчого музею.

Системний підхід до організації краєзнавчої роботи. Зв'язок краєзнавчої роботи на різних етапах вивчення географії. Взаємозв'язок краєзнавчої роботи на уроці та у позаурочний час. Методичні особливості поступового територіального розширення та поглиблення краєзнавчих досліджень впродовж вивчення географії.

Політична географія

Об'єкт, предмет та завдання політичної географії. Геополітика: основні підходи до визначення. Багатополярна модель сучасного світу, її ознаки. Сучасна політична карта світу, етапи її формування. Міжнародні організації, їх типи і роль у світовій геополітичній організації світу. Державний устрій. Типи державного устрою країн світу. Монархія. Типи монархій, їх поширення у світі. Республіка. Типи республік, їх поширення у світі. Типи політичних режимів, географія політичних режимів у світі. Федеративні держави, їх політико-територіальний поділ. Типи федерацій у світі. Електоральна географія. Основні напрями та методи досліджень в електоральній географії. Пропорційна і змішана виборчі системи в країнах світу. Геополітичне та політико-географічне положення України. Державний устрій України. Політико-географічне районування. Тенденції розвитку адміністративно-територіального поділу України.

Географія населення з основами демографії

Історія демографічної ситуації в світі та Україні. Чисельність населення та методи його обліку. Відтворення населення та його історичні типи. Статеві-вікова структура населення. Трудові ресурси та їх використання. Расовий та етнічний склад населення. Розселення населення. Міське і

сільське розселення. Системи розселення України. Міграції населення світу. Географія міграцій населення України (масштаби, напрямки, проблеми). Розселення українців та осіб українського походження в світі.

Урбаністична географія

Урбаністична географія як наука. Становлення міст: генезис розвитку міст та міських агломерацій. Класифікація і типологія міст. Основні історичні етапи розвитку міст. Міські системи. Моделі урбанізованих систем. Міські агломерації. Урбанізований район і зона. Мегаполіси. Світові (глобальні) міста. Економічні, демографічні та екологічні проблеми міст. Концепція сталого міського розвитку. Особливості урбанізації в Україні.

Географічні інформаційні системи

Загальні принципи організації і функціонування ГІС. Визначення, структура і функції ГІС. Апаратні засоби ГІС. Організаційні аспекти ГІС. Основні етапи розвитку геоінформаційної технології.

Дані в геоінформаційних системах. Дані ГІС і реальна дійсність. Способи формалізації просторової інформації. Представлення атрибутивної інформації в ГІС. Джерела, стандарти і формати даних. Введення даних. Висновок і представлення інформації.

Методи аналізу в ГІС. Картометричні операції. Просторово-часова статистика. Основні напрями розширення аналітичних можливостей ГІС. Сучасні ГІС-пакети: приклади. Загальна характеристика, призначення і застосування ГІС-пакетів.

Прикладні аспекти ГІС-технології. Тематичне картографування. ГІС і цифрова картографія. Можливості тематичного картографування в ГІС. Електронні тематичні атласи. Кадастрові системи. Досвід розробки і впровадження автоматизованих кадастрових систем. Геоекологічний моніторинг на базі ГІС. Соціально-демографічний моніторинг на базі ГІС. Моделювання і ГІС-технологія. Експертні системи і системи підтримки рішень. Технології штучного інтелекту: короткий огляд. ГІС і просторові системи підтримки рішень.

Методи географічних досліджень

Методика досліджень. Польові дослідження та їх значення для географії. Теоретичні основи методики географічних досліджень. Методичні рекомендації до написання наукової роботи та звіту з польових досліджень.

Організація і методи польових географічних досліджень. Організаційні форми досліджень: експедиційна і стаціонарна. Галузеві і комплексні експедиції. Комплексні стаціонари. Основні етапи географічних досліджень. Методи ландшафтних досліджень. Дослідження фацій. Дослідження урочищ. Середньомасштабні зйомки. Стаціонарні та напівстаціонарні дослідження. Географічні стаціонари. Комплексні стаціонари.

Польові економіко-географічні дослідження. Основні методи економіко-географічних досліджень. Дослідження сільськогосподарського підприємства. Економіко-географічне вивчення села. Дослідження

промислового підприємства. Дослідження транспортних пунктів і вузлів. Дослідження міста. Дослідження адміністративного району. Комплексні прикладні географічні дослідження. Географічні дослідження для районного планування. Комплексні географічні дослідження для організації масового відпочинку. Рекреаційне районування.

Географічне моделювання і прогнозування

Роль, значення моделювання і прогнозування стану довкілля в географії. Форми представлення та вимоги до математичної моделі. Методи одержання та використання математичних моделей. Системний підхід у моделюванні. Загальний алгоритм побудови математичної моделі. Особливості динаміки складних систем та їх формалізації. Моделі глобального розвитку. Основні задачі кореляційного аналізу. Основні вихідні поняття прогнозування. Тренд, глибина ретроспекції і прогнозний горизонт. Принципи географічного прогнозування. Класифікація прогнозів та методів прогнозування. Особливості методу експертної оцінки. Особливості методу екстраполяції. Закономірності розвитку географічних процесів.

Соціально-економічне прогнозування. Функції і моделі суспільного прогнозування. Система суспільного прогнозування. Організаційні форми і органи економічного прогнозування. Економічне прогнозування. Структура економічного прогнозу. Коротка характеристика основних концепцій криз. Класифікація соціальних криз та їхня характеристика. Сучасна криза українського суспільства.

Історична географія з основами етнографії

Теоретико-методологічні основи історичної географії. Історія природи. Теоретичні основи історичної географії. Методологія та історія історичної географії. Взаємодія суспільства та природи. Історія клімату.

Історико-географічні особливості розвитку суспільства. Теоретико-методологічні основи етнографії. Поняття про етнос та етногенез. Концепція етногенезу Л. М. Гумільова. Історична демографія.

Медична географія

Здоров'я нації. Предмет і завдання медичної географії. Взаємодія людини і середовища. Медико-географічні аспекти вивчення населення. Захворюваність населення. Інфекційні хвороби. Неінфекційні хвороби. Поширення інфекційних хвороб в Україні. Вогнища інфекційних хвороб у світі. Поширення туберкульозу в Україні. Оцінка довкілля з позиції медичної географії. Взаємодія людини і природи. Медико-географічна класифікація погоди. Біопатогенні зони. Територіальна диференціація захворюваності населення. Рівень економічного розвитку регіону та захворюваність населення. Екологічна ситуація та захворюваність населення. Радіонуклідне забруднення території України та захворюваність населення. Соціально-економічні аспекти суспільного здоров'я. Територіальна організація охорони здоров'я в Україні.

Географія транспорту

Роль і місце транспорту в економіці України. Основні поняття транспортної системи. Факторний аналіз формування та роботи транспортної системи і окремих видів транспорту. Структура транспортної системи та її характеристика. Функціональна структура. Галузева структура. Територіальна структура. Типи транспортної мережі. Типологія транспортних вузлів. Формування транспортних зв'язків та їх класифікація. Роль і значення залізничного транспорту в господарському комплексі держави. Територіальні особливості залізничного транспорту України. Структура та особливості роботи автомобільного транспорту. Характеристика і класифікація автомобільних доріг загального користування. Сучасний стан і загальні проблеми автодорожнього господарства. Економіко–географічна характеристика повітряного транспорту України. Економіко–географічна характеристика водного транспорту України. Економіко–географічна характеристика трубопровідного транспорту України.

Екскурсознавство і музеєзнавство

Сутність та основні поняття екскурсійної діяльності. Складання, об'їзд (обхід) маршруту екскурсій. Контрольний текст екскурсії. Матеріали «портфеля екскурсовода». Визначення методичних прийомів і техніки проведення екскурсій. Договори з музеями, заповідниками, культурними закладами. Основні етапи розробки екскурсій. Технологічна карта екскурсії. Загальні ознаки екскурсій. Відбір та вивчення екскурсійних об'єктів. Показ і розповідь як головні елементи проведення екскурсій. Підготовка тексту екскурсій. Паузи в екскурсії. Показ, його сутність, задачі, умови. Основні вимоги до розповіді на екскурсії.

Рекреаційна географія

Основи рекреаційної географії. Історія виникнення і розвитку рекреаційної географії в Україні. Передумови становлення і розвитку рекреації. Поняття «вільний час» в рекреаційній географії. Основи екскурсійної теорії. Поняття ТРС. Типологія ТРС. Рекреаційна діяльність, її класифікація. Інституціональні рівні управління рекреаційною галуззю. Рекреаційне природокористування. Рекреаційне районування. Характеристика рекреаційних районів світу. Характеристика рекреаційних районів України. Міжнародні рекреаційні потоки. Рекреаційні ресурси України, їх види і загальна характеристика.

Географія рекреаційно-туристського потенціалу України

Історія організації туризму в Україні. Основні поняття складових туризму. Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів та вимоги до них.

Властивості та характеристики туристичних ресурсів. Основні галузі рекреаційної діяльності Карпатського туристичного регіону. Рекреаційно-туристичний потенціал Полісся України. Комплексна оцінка туристично-рекреаційних ресурсів України. Загальна характеристика Західної рекреаційної зони України. Туристсько-рекреаційні ресурси Придністровського рекреаційного регіону. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Західної рекреаційної зони України. Природні, культурно-історичні туристсько-рекреаційні ресурси Південної рекреаційної зони України. Туристсько-рекреаційні ресурси Кримського та Азово-Чорноморського рекреаційних регіонів. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів та розвитку туризму та рекреації Причорноморсько-Азовської рекреаційної зони. Загальна характеристика Центрально-Української рекреаційної зони. Туристсько-рекреаційні ресурси Придніпровського та Столичного рекреаційних регіонів.

Розміщення продуктивних сил

Суть терміну «продуктивні сили». «Розміщення виробництва», «розміщення продуктивних сил», «територіальна організація продуктивних сил»: суть, спільні та відмінні риси. Суть категорії «територіальна організація продуктивних сил» основні визначення і поняття. Суть терміну «розміщення продуктивних сил» і його значення в територіальній організації господарського комплексу країни. Територіальна структура – основа територіальної організації продуктивних сил, елементи прояву. Характеристика елементів виробництва територіальної організації продуктивних сил. Зміст і функції понять «розміщення» та «територіальна організація». Теорії та концепції розвитку і розміщення продуктивних сил. Основні закони і закономірності територіальної організації продуктивних сил. Принципи розміщення суспільного виробництва. Систематизація чинників розміщення і територіальної організації продуктивних сил. Аналіз тенденцій розвитку. Фактор робочої сили (трудоий). Характеристика трудових ресурсів України. Історико-економічні передумови територіальної організації продуктивних сил. Роль форм суспільної організації виробництва, як передумов територіальної організації продуктивних сил. Економічні вигоди територіального поділу праці. Територіально-виробниче комплексоутворення – раціональна форма територіальної організації продуктивних сил. Економічне районування як науковий метод територіальної організації продуктивних сил.

Географія науки і культури

Наукова та географічна картина світу. Основні сфери науки і техніки. Роль науки в житті суспільства. Інновації та їх види. Загальногеографічні і фізико-географічні концепції. Концепції соціально-географічної географії. Територіальне розміщення науково-дослідних закладів географічної науки. Територіальне розміщення вищих навчальних закладів.

Географічна наука в Західній Європі у XVIII-XIX ст. Географічна наука в Росії в XIX-XX ст. Географічна наука і освіта на рубежі XX-XXI ст.

Історія доколумбівських цивілізацій: поява латиноамериканців, північноамериканські індіанці, цивілізація майя. Географія світових цивілізацій. Географія світових культур. Зародження й становлення культури. Географія світової культури: західноєвропейська, північноамериканська, південноазійська. Географія світових релігій: християнство, буддизм, іслам.

Територіально-виробничий комплекс і економічне районування

Теоретичні основи територіально-виробничого комплексоутворення. Формування та розвиток територіально-виробничих комплексів. Світовий досвід формування ТВК. Класифікація, типологія, територіальна організація та структура ТВК.

Процес економіко-географічного районування. Енерговиробничі цикли. Види суспільно-географічного районування. Територіально-виробничі комплекси України. Міжгалузеві та галузеві територіально-виробничі комплекси України.

Проблеми комплексного розвитку території

Необхідність дослідження соціально-економічного розвитку регіону. Розуміння поняття «комплексність» у географічній науці в сучасний період розвитку економіки. Фактори формування. Ознаки «комплексності» території. Планування та прогнозування в системі комплексного розвитку території. Показники регіональної асиметрії. Етапи дослідження соціально-економічного розвитку регіону. Мета та завдання дослідження комплексного розвитку території. Методи аналізу комплексного соціально-економічного розвитку території. Оцінка природних, економічних і соціальних умов розвитку території у формуванні комплексного розвитку території. Показники (коефіцієнти) спеціалізації окремих галузей виробництва в регіоні (характеристика). Особливості плану економіко-географічної характеристики території (за М.М. Баранським).

Географія світового господарства

Сучасне світове господарство, його структура. Особливості розвитку світового ринкового господарства. Процеси глобалізації та економічної інтеграції у світовому господарстві. Міжнародний географічний поділ праці.

Постіндустріальний етап світового розвитку: проблеми, протиріччя. Концепція про світові міста.

Гірничодобувна промисловість світу, електроенергетика. Географія промисловості світу: металургія, машинобудування, хімічна промисловість. Географія промисловості світу: лісової, легкої, харчової. Сільське господарство у світовій економіці. Географія сільського господарства світу.

Географія інфраструктури світового господарства. Світовий процес модернізації світового господарства, географічні особливості.

Критерії оцінювання знань вступників

Фахове випробування проводяться у письмовій формі за тестовими технологіями. Результат вступного випробування з фаху оцінюється за 100 бальною шкалою від 100 до 200 балів. За кожну правильну відповідь тестового завдання (10 завдань) вступнику нараховується 10 балів.

Рівень підготовки вступника

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

200–180 балів;

179–160 балів;

159–140 балів;

139–100 балів.

1 рівень (високий): 200–180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання (тестові завдання), продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; адекватно оперують ними при розв'язанні завдань; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати факти, які стосуються наукових проблем. Усі завдання (тестові завдання) розв'язані (виконані) правильно, без помилок.

2 рівень (середній): 179–160 балів виставляється за умови достатньо повного виконання завдань (тестових завдань). Розв'язання завдань має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 рівень (достатній): 159–140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

4 рівень (низький): 139–100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.

Список літератури

1. Алисов Н. В. Экономическая и социальная география мира (общий обзор) / Н. В. Алисов, Б. С. Хорев. – М. : Гардарики, 2000. – 704 с.
2. Бабарицька В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство : навч. посіб. / В. К. Бабарицька, А. Я. Короткова, О. Ю. Малиновська. – Київ : Альтерпрес, 2007. – 464 с.
3. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. де Блій, Пітер Муллер, Олег Шаблій. – К. : Либідь, 2004. – 740 с.
4. Безуглий В. В. Регіональна економічна та соціальна географія світу / В. В. Безуглий, С. В. Козинець. – К. : ВЦ Академія, 2003. – 688 с.
5. Бейдик О. О. Рекреаційна географія: навч.-метод. Комплекс дисципліни / О. О. Бейдик. – К.: Обрії, 2007. – 96 с.
6. Бенедюк В. В. Методика навчання географії: Методичні матеріали / В. В. Бенедюк. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2016. – 56 с.
7. Бенедюк В. В. Краєзнавство: Методичні матеріали / В. В. Бенедюк – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. – 68 с.
8. Бенедюк В. В. Теоретико-методичні основи краєзнавства: Навчальний посібник / В. В. Бенедюк – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2011. – 112 с.
9. Географія промисловості : методичні рекомендації / упоряд. Сергій Олександрович Пугач. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. – 28 с.
10. Географія світового господарства з основами економіки: навч. посіб. / [за ред. Я. Б. Олійника, Г. Г. Смирнова]. – Київ : Знання, 2011. – 637 с.
11. Географічне моделювання і прогнозування [Текст]: конспект лекцій. / В. О. Фесюк. Луцьк: ЛНТУ, 2013. – 120 с.
12. Геополітика / [под. ред. Манилова В.]. – М. : ТЕРРА-Книжный клуб, 2002. – 624 с.
13. Гладкевич Г. И. Введение в экономическую и социальную географию / Г. И. Гладкевич. – М. : СГУ, 1997. – 112 с.
14. Голиков А. П. Економіка зарубіжних країн: навч. посіб. / А. П. Голиков О. Г. Дейнека. – К., 2008 – 464 с.
15. Голиков А. П. Вступ до економічної і соціальної географії / А. П. Голиков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Либідь, 1996. – 320 с.
16. Дзенис З. Е. Методология и методика социально-экономико-географических исследований / З. Е. Дзенис. – Рига : Зинатне, 1980. – 262 с.
17. Економічна і соціальна географія світу: підручник / [за ред. Яценка Б.]. – К. : АртЕк, 1997. – 246 с.
18. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. / [за ред. Кузика С. П.]. – Львів : Світ, 2002. – 672 с.
19. Іщук С. І. Географія промислових комплексів: підручник / С. І. Іщук, О. В. Гладкий. – К. : Знання, 2011. – 375 с.
20. Економічна і соціальна географія світу: навч. посіб. для вузів / [за ред. Кузика С.]. – Л. : Світ, 2005. – 672 с.
21. Жук М. В. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України: підручник / М. В. Жук, В. П. Круль. – К. : Кондор, 2004. – 296 с.

22. Жупанський Я. І. Соціально-економічна картографія: підручник / Я. І. Жупанський, П. О. Сухий. – Тернопіль, 1997. – 274 с.
23. Іщук С.І. Територіально-виробничі комплекси і економічне районування (Методологія, теорія). / С. І. Іщук. –К. : Українсько-філософський інститут менеджменту і бізнесу, 1996. –244 с.
24. Кандиба Ю. І. Історична географія з основами етнографії : навчально-методичний комплекс / Ю. І. Кандиба. – Харків : ВПЦ «АДВА», 2010. – 73 с.
25. Кобернік С. Г. Методика викладання географії в школі: Навчально-методичний посібник / С. Г. Кобернік. – К. : Стафед-2, 2000. – 320 с.
26. Колосов В. А. Геополитика и политическая география / В. А. Колосов, Н. С.Мироненко. – М. : Аспект Пресс, 2001. – 479 с.
27. Копылов В. А. География населения / В. А. Копылов. – М. : Маркетинг, 1998. – 124 с.
28. Круль В. П. Ретроспективна географія з основами етнографії : навчальний посібник / В. П. Круль. – Чернівці : Родовід, 2014. – 296 с.
29. Кудрицька Н. В. Транспортно-дорожній комплекс України: сучасний стан, проблеми та шляхи розвитку : монографія / Н. В. Кудрицька. – Київ : НТУ, 2010. – 338 с.
30. Лавров С. Б. Глобальная география / С. Б. Лавров, Ю. Н. Гладкий. – М. : Дрофа, 1999. – 352 с.
31. Максаковский В. П. Географическая картина мира: Общая характеристика мира / В. П. Максаковский. – М. : Дрофа, 2004. – 496 с.
32. Максаковский В. П. Географическая картина мира: 230 «каналов углубления» к курсу «Экономическая и социальная география мира»: в 3-х частях / В. П. Максаковский. – Ярославль : Верх.-Волж. кн. из-во, 1995–1996.
33. Максаковский В. П. Географическая культура / В. П. Максаковский. – М. : Гуманит. Центр ВЛАДОС, 1998. – 416 с.
34. Масляк П. О. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Лібра, 1996. – 328 с.
35. Міщенко М. І. Загальний курс транспорту : навч. посіб. / М. І. Міщенко [та ін.] ; Автомоб.-дор. ін-т ДВНЗ Донец. нац. техн. ун-т. – Донецьк : Норд-прес, 2010. – 323 с.
36. Мольчак Я. О. Конструктивно-географічний аналіз та оцінка природного агроресурсного потенціалу Волинської області : Монографія / Мольчак Я. О., Потапова А. Г. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010 – 215с.
37. Обозний В. В. Краєзнавство: Навч. посібник-практикум. – [2 вид., доп.] / В. В. Обозний – К. : Науковий світ, 2004. – 239 с.
38. Олійник Я. Б. Вступ до соціальної географії: навч. посіб. / Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К. : Знання, КОО, 2000. – 204 с.
39. Основи економіки транспорту : підручник : [для студентів ВНЗ] / В. І. Щелкунов, Ю. Ф. Кулаєв, Л. Г. Зайончик, В. М. Загорулько ; М-во освіти і науки України, Нац. авіац. ун-т ; під ред. В. І. Щелкунова, Ю. Ф. Кулаєва. – Київ : Кондор, 2011. – 392 с.

40. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії / М. Д. Пістун. – К. : Вища шк., 1996. – 232 с.
41. Потапова А. Г. Економічна та соціальна географія України: методичний посібник / А. Г. Потапова, А. М. Слащук. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2011. – 81 с.
42. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону: методичний посібник / А. Г. Потапова. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2012. – 81 с.
43. Потапова А. Г. Економічна та соціальна географія України: методичні рекомендації. – [вид. друге, перероб. і доп.] / Алла Геннадіївна Потапова. – Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2013. – 89 с.
44. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: практикум / Алла Геннадіївна Потапова. – Луцьк : Вежа-друк, 2015. – 100 с.
45. Пугач С. О. Основи суспільної географії : методичні рекомендації / С. О. Пугач. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2013. – 68 с.
46. Пугач С. О. Історична географія з основами етнографії : методичні рекомендації / С. О. Пугач. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2014. – 44 с.
47. Пугач С. О. Суспільно-географічна картографія : методичні рекомендації / С. О. Пугач. – Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2015. – 72 с.
48. Рибачок І. М. Вступ до економічної географії / І. М. Рибачок. – К. : Вища шк., 1973. – 142 с.
49. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник / [Дорогунцов С. І. , Заяц Т. А., Пітюренко Ю. І. та ін.]; [за ред. С. І. Дорогунцова]. – К. : КНЕУ, 2005. – 988 с.
50. Ровенчак І. І. Типологія країн світу. Текст лекцій. – Львів : Ред.-вид. відділ ЛДУ ім. І. Франка, 1997. – 40 с.
51. Світова економіка: навч. посібник / [за ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С.]. –Київ: " Центр учбової літератури", 2010. -327 с
52. Стецький В. В. Центральна Європа: суспільно- політичний і соціально-економічний розвиток. Текст лекцій / Стецький В. В., Федунь О. В. – Львів: Простір М, 2002. – 83 с.
53. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії / О. Г. Топчієв. – О. : Астропринт, 2001. – 560 с.
54. Топчієв О. Г. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики: навч. посібник / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. –Херсон ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. –370 с.
55. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна. – Київ : ДНВП «Картографія», 2012. – 512 с.
56. Туровский Р. Ф. Политическая география / Р. Ф. Туровский. – М. : СГУ, 1999. – 380 с.
57. Хвесик М. А. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка: навч. посіб. / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, П. П. Пастушенко. – К. : Кондор, 2005. – 334 с.
58. Хвесик М. А. Стратегія соціально-економічного розвитку регіону

(на прикладі Волинської області): Монографія / [Хвесик М. А., Горбач Л. М., Вишневська Н. В. та ін.]. – К. : Кондор, 2004. – 376 с.

59. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії / О. І. Шаблій. – Львів : Вид.центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.

60. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. – Л. : Вид.центр ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 744 с.

Голова фахової атестаційної комісії

проф. Барський Ю. М.

Відповідальний секретар приймальної комісії

доц. Слащук А. М.